

Adevărata față a flamanzilor sau despre cultură și management în Regatul Belgiei

Lect. univ. dr. *Amedeo ISTOCESCU*

Ghent - Graslei

De fapt, ce exprimă o față? Nu numai culoarea, mărimea și expresia, dar mai ales caracterul, experiența, dorințele și credințele care îi caracterizează pe oameni. Cu cât sunt mai mari și mai importante „luptele” pe care oamenii, adică flamanzii, le duc, în țară, cu vecinii lor de secole, valonii, cu cât sunt mai adânci supărările lor, cu cât sunt mai înfierbântate și aprinse bucuriile lor, cu atât sunt mai puternice „semnele” vieții reale pe care aceștia o duc. Capricioși,

schimbători dintr-o clipă în alta, nu se pierd niciodată în detalii, în ciuda unei prime impresii rapide. Aceasta este fața pe care o arată lumii flamanzii.

Iar Flandra însăși înseamnă calmul pâlcurilor de pădure care strălucesc între zidurile albe ale beghinajelor* monahale, dar și cartofii prăjiți ai târgurilor flamande; înseamnă procesiuni religioase prin micile și vechile orașe medievale, încheiate cu ospețe pantaguelice cu brânză și bere făcute în abații seculare; înseamnă castelele de ev mediu, cu parcurile lor nefârșite, dar și clopotele care „cântă” în piețe, lângă importantele clădiri ale vechilor primării și ale încă mai vechilor sedii de bresle; înseamnă sângele celor care s-au sacrificat luptând la Ypres în anul 1914 și la Passchendale în anul 1917; înseamnă munții cei scunzi din sud, dar și pădurile joase din Kempen; înseamnă nisipul dunelor și plajelor nordului; înseamnă magazinele pline, de sute de ani, cu prăjituri și praline din ciocolată; înseamnă canalele liniștite care străbat poldererele, căutând o ieșire spre vechi târguri sau spre mare.

Canale în Brugge

---

* Conform *Marele dicționar de neologisme*: beghinaj = comunitate de beghine (fr. béguinage); beghină = călugăriță văduvă sau celibatară, din evul mediu, care, fără a fi pronunțat un jurământ, trăia în mănăstire, constituind cnfrerii caritative (fr. beguine)

Flandra înseamnă, deopotrivă, agitația marelui port Antwerpen, cu casele marilor sale familii de pictori și proprietari, precum Peter-Paul Rubens, ori cu casele de negustori sau de tipografi și bibliotecari celebri, precum Plantin-Moretus; înseamnă strălucirea capitalei Bruxelles, cu marea sa piață, înconjurată de casele breslelor medievale, dar și cu „orașul” Art Nouveau de la începutul secolului trecut, „semnat” de Victor Horta; înseamnă micile piațete din Lier sau din Oudenaarde; înseamnă plimbările în barcă, sub podurile fără număr din Brugge; înseamnă mândrul oraș al turnurilor medievale, Ghent.

Pentru cei care caută arta în orașele Flandrei, aceasta înseamnă tablourile credibile ale lui Jan van Eyck, Hans Memling, Servaes sau Ensor, căci nu există alte dovezi mai palpabile ale vieții medievale decât acestea.

Muzeul Plantin Moretus, Antwerp

Dar aceasta este, poate, doar o față artificială a Flandrei, făcută de mâna omului, fie el medieval, fie el modern, fie el contemporan. Flandra este mai sofisticată decât pare: este copleșită de reședințe nobile, ferme

sau castele, dar plină mai ales de orașe, mai mici sau mai mari, așezări de câmpie, de deal sau din vecinătatea omniprezentelor canale, care străbat țara aproape înlănțuite, spre Brugge, Veurne și Ypres în vest, spre Kortrijk, Ghent și Oudenaarde în sud, apoi spre Antwerpen, Mechelen, Leuven și Bruxelles, la nord și spre Turnhout, Hasselt și Tongeren în sud.

Flandra de astăzi înseamnă partea de nord a Regatului Belgiei, în care limba predominantă este flamanda, împrumutată de la vecinii din nord, olandezii. Cealaltă parte a țării, jumătatea sudică a acesteia, este Valonia. Belgia este o monarhie constituțională care datează din anul 1831, atunci când tronul nou apărutei țări a fost oferit regelui Leopold de Saxa Coburg, un unchi al Reginei Victoria a Marii Britanii. O nouă Constituție a înlocuit-o în anul 1993 pe cea din anul 1831. Parlamentul țării cuprinde o Cameră a Reprezentanților, ai cărei membri sunt aleși prin scrutin direct, prin reprezentare proporțională, și Senatul, ai cărui membri sunt aleși direct și indirect de către cetățeni. Recenta revizuire a Constituției a creat regiunea Flandra, care coincide cu comunitatea de limbă flamandă, regiunea Valonă, vorbitoare de limbă franceză, dar care nu coincide din punct de vedere geografic cu întreaga comunitate de limbă franceză și regiunea Bruxelles, separată de celelalte două, care cuprinde vorbitori ale ambelor limbi, dar și o comunitate de limbă germană. Există Parlamente și Guverne regionale care sunt responsabile pentru educație, cultură, relații externe și tratate internaționale, iar pentru regiunea Bruxelles există instituții separate. Dificultățile recent apărute între flamanzi și valoni au condus la federalism. Fiecare dintre cele două comunități are un ridicat grad de independență, deși anumite „puteri” aparțin în continuare Guvernului central. Au existat și încercări de separare efectivă și oficială a Regatului Belgiei în cele două părți componente, dar acestea nu au avut succes, iar într-o Europă care se vrea comună, unită, „împreună”, în fața competiției comerciale globale, dar și în fața noilor pericole, este greu de înțeles și de explicat o asemenea atitudine.

Fiecare importantă mișcare produsă în istoria Europei în decursul ultimelor secole a avut un impact major și asupra acestei mici țări. Ea a răspuns fiecărui stimul de natură socială sau culturală, a încercat diferite sisteme politice și de guvernare, a dat lumii câțiva dintre marii artiști plastici, a experimentat instituții, a practicat democrația, a fost o bună gazdă pentru cei sosiți din alte țări, a răspândit propria cultură în multe locuri din lume. Doar cunoscându-i istoria, îi putem astăzi înțelege prezentul și drumul pe care și-l va alege pentru anii care vor veni.

Antwerp, Piața Centrală